

Ulga na start i działalność nieewidencjonowana – preferencje, czy pułapki ZUS

Paweł Ziótkowski

ULGA NA START

Rozpoczęcie działalności

- Przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.
- Przedsiębiorca może zrezygnować z powyższego uprawnienia przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych.
- **Pierwsze 6 miesięcy gratis!**

Mały ZUS

- Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wykonujących działalność gospodarczą, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.
- **W 2018 r. podstawa wynosi 630 zł.**

Mały ZUS

- Przepisy o małym ZUS nie mają zastosowania do osób, które:
 - 1) prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność;
 - 2) wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Pełny ZUS

Podstawę wymiaru składek społecznych u przedsiębiorców stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

W 2018 r. bierzemy 60% kwoty 4443 zł , czyli 2665,80 zł.

ZUS proporcjonalny od 2019 r.

- Z nowej preferencji będą korzystać osoby o rocznym przychodzie z działalności gospodarczej nieprzekraczającym 63.000 zł (trzydziestokrotność kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu poprzedniego roku), czyli średnio 5250 zł miesięcznie.

Granice preferencji

- Najniższa podstawa wymiaru składek nie może przekroczyć 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego w na dany rok kalendarzowy i nie może być niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w styczniu danego roku.

Podstawa wymiaru składek

- Najniższą podstawę wymiaru składek ubezpieczony ustala na dany rok kalendarzowy, mnożąc uzyskany przez ubezpieczonego przeciętny miesięczny przychód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym przez współczynnik ubezpieczeniowy ogłoszony na dany rok kalendarzowy. Otrzymany wynik jest zaokrąglany do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 grosza, lub w dół, jeśli jest niższa.

Przeciętny miesięczny przychód

- Przeciętny miesięczny przychód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym jest obliczany według następującego wzoru:

$$RP / LD * 30$$

- gdzie:

RP - roczny przychód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym

LD - liczba dni kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym

- Dochód jest zaokrąglany do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 grosza, lub w dół, jeśli jest niższa.

Współczynnik ubezpieczeniowy

- Współczynnik na dany rok kalendarzowy jest obliczany według następującego wzoru:

$$PPW / MW * 0,24$$

- gdzie:

PPW - prognozowane przeciętne wynagrodzenie ogłoszone na dany rok kalendarzowy

MW - minimalne wynagrodzenie obowiązujące w styczniu danego roku kalendarzowego

- Współczynnik jest zaokrąglany do czterech miejsc po przecinku w górę, jeśli na piątym miejscu po przecinku jest liczba równa lub wyższa niż 5, lub w dół, jeśli jest niższa.

Wyłączenia

Z preferencji nie mogą korzystać osoby, które lub do których:

- 1) w poprzednim roku kalendarzowym opłacały kartę podatkową i były zwolnione z VAT,
- 2) spełniają warunki do małego ZUS dla nowych przedsiębiorców;
- 3) w poprzednim roku kalendarzowym prowadziły pozarolniczą działalność gospodarczą przez mniej niż 60 dni kalendarzowych;
- 4) w poprzednim roku kalendarzowym także prowadziły pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 2-5 ustawy systemowej;

Wyłączenia

Z preferencji nie mogą korzystać osoby, które lub do których:

5) wykonują pozarolniczą działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej pozarolniczej działalności gospodarczej;

6) ustalały najniższą podstawę wymiaru składek ZUS proporcjonalnie do dochodu przez 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Do powyższych limitów wlicza się, jako pełny miesiąc, każdy miesiąc kalendarzowy, w którym osoba odpowiednio ustalała najniższą podstawę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wg omawianych zasad lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą przez co najmniej jeden dzień kalendarzowy.

**DZIAŁALNOŚĆ
NIEEWIDENCJONOWANA**

Działalność gospodarcza

- Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Działalność nieewidencjonowana

- Nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia (1050 zł miesięcznie), i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej.

Spółka cywilna

- Przepisów o działalności nieewidencjonowanej nie stosuje się do działalności wykonywanej w ramach umowy spółki cywilnej.

Przychód należny

- Przez przychód należny rozumie się kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont.

Zarejestrowanie działalności

- Osoba wykonująca działalność nieewidencjonowaną, może złożyć wniosek o wpis do CEiDG. Działalność ta staje się działalnością gospodarczą z dniem określonym we wniosku.
- Jeżeli przychód należny z działalności nieewidencjonowanej, przekroczył w danym miesiącu limit, działalność ta staje się działalnością gospodarczą, począwszy od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie limitu. W takim przypadku osoba wykonująca działalność gospodarczą składa wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie limitu.

PIT i ewidencja

- W zakresie PIT przychody z działalności nieewidencjonowanej zaliczane się do innych źródeł przychodu (oznacza to między innymi konieczność naliczenia podatku wg. skali).
- Ustawodawca nie przewidział konieczności prowadzenia ewidencji przychodów.

KONSEKWENCJE W ZAKRESIE ZUS

Zbieg tytułów ubezpieczeniowych

- Osoba będąca zleceniobiorcą, prowadząca jednocześnie pozarolniczą działalność, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu tej działalności, jeżeli z tytułu wykonywania umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz współpracy przy wykonywaniu tych umów podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe **jest niższa od najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność (2665,80 zł)**. Może ona dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z tytułu zlecenia. Zleceniobiorca, prowadzący jednocześnie pozarolniczą działalność i opłacający z tego tytułu mały ZUS, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z obu tytułów (z uwzględnieniem zasady opłacania składek co najmniej od minimalnego wynagrodzenia).

Zbieg tytułów ubezpieczeniowych

- Zleceniobiorca, którego podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym miesiącu jest niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę (2100 zł w 2018 r.), spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym również z innych tytułów. Zasady tej nie stosuje się, jeżeli łączna podstawa wymiaru składek z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia lub z innych tytułów osiąga kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zbieg tytułów ubezpieczeniowych

Działalność gospodarcza

- Ulga na start
- Mały ZUS
- Zwyczajny ZUS
- Proporcjonalny ZUS

Zlecenie

- Płacimy społeczne
- Płacimy społeczne
- Społeczne dobrowolne
- Jeżeli podstawa wyniesie co najmniej równowartość minimalnego wynagrodzenia – społeczne dobrowolne. W przeciwnym przypadku – obowiązkowe.

Działalność nieewidencjonowana

- Działalność nieewidencjonowana nie jest działalnością gospodarczą.
- Do umów o świadczenie usług stosuje się przepisy o zleceniu.
- ZUS wymyślił zatem, że usługi wykonywane w ramach działalności nieewidencjonowanej należy oskładkować jako zlecenie.

Absurd stanowiska ZUS

- Nierówne traktowanie podmiotów gospodarczych (usługi v. towary).
- Konieczność rozliczania składek przez usługobiorcę.

Przedsiębiorca to też zleceniobiorca?

- Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 kwietnia 2017 r. (sygn. I UK 182/16) uznał, że w przypadku lekarza, który z inną przychodnią zawarł umowę jako prowadzący działalność gospodarczą, ale na jej podstawie nadal świadczy usługi na rzecz szpitala pracodawcy, pracodawca powinien opłacać składki ZUS.
W podobnym duchu wypowiedział się także w dwóch wyrokach z 21 września 2017 r. (sygn. I UK 370/16, I UK 383/16).

Zastosowanie proporcjonalnego ZUS

- Z proporcjonalnego ZUS większość ubezpieczonych nie będzie mogła skorzystać, gdyż nie spełnia kryteriów, albo występuje u nich zbieg tytułów ubezpieczeniowych.

ZAPRASZAMY

DO ZADAWANIA PYTAŃ!

DZIĘKUJEMY ZA UDZIAŁ

W SZKOLENIU!